

فهرست مطالب

۱۰ ..... زندگی‌نامه آیت‌الله تبریزیان (دامت برکاته) . . . . .

۱۳ ..... مقدمه آیت‌الله تبریزیان (دامت برکاته) . . . . .

۱۴ ..... مقدمه گردآورنده . . . . .

۱۶ ..... چند نکته . . . . .

۱۷ ..... تفاوت طب اسلامی با طب‌های دیگر: . . . . .

۱۹ ..... امتیاز طب اسلامی: . . . . .

۲۲ ..... استعمار پزشکی غرب: . . . . .

۲۲ ..... تاثیر اعتقاد و باور در درمان: . . . . .

۲۷ ..... ضرورت یادگیری طب از معصومین: . . . . .

۳۰ ..... تولد علم طب . . . . .

۳۰ ..... مقدمه: . . . . .

۳۰ ..... محدودیت انسان در کشف داروها: . . . . .

۳۲ ..... منشاعلم طب وتوسعه وگسترش آن: . . . . .

۳۵ ..... مکانیزم ضرر داروهای شیمیایی: . . . . .

۳۷ ..... روش پیامبر ﷺ در برابر علم طب. . . . .

۴۰ ..... کیفیت درمان: . . . . .

۴۵ ..... سیاست تعدیل پیامبر ﷺ در موارد و مواقع طب: . . . . .

۴۵ ..... اول: داغ کردن . . . . .

۴۵ ..... دوم: درمان با حرام مثل درمان با چیزهای نجس و حرام . . . . .

۴۶ ..... سوم: ایجاد اعتقاد در مردم . . . . .

۴۶ ..... چهارم: تعدیل درمان . . . . .

عنوان و نام پدیدآور : طب اسلامی علت بیماری‌ها در طب اسلامی
 ترجمه و تالیف رضا نظرپور.
 مشخصات نشر : قم: ارمغان طبوی، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۲۸۰ ص: ۱۴×۲۱ س.م.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۱۶۳-۸۱-۰
 موضوع : پزشکی اسلامی
 موضوع : پزشکی اسلامی - احادیث
 موضوع : پزشکی سنتی - نسخه‌ها و دستورالعمل‌ها
 رده بندی دیویی : ۶۱۰/۹۱۷۶۷۱
 رده بندی کنگره : R۱۲۸/۳/۲۵۴۰۴۲۱۸ ۱۳۹۵
 سرشناسه : تبریزیان، عباس، ۱۳۳۳ -
 شناسه افزوده : نظرپور، رضا، ۱۳۵۳ - مترجم
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۳۱۰۲۶۷

طب اسلامی

علت بیماری‌ها

انتشارات ارمغان طبوی
 ترجمه و تالیف: رضا نظر پور
 صفحه آرا: زهرا حسن خانی
 شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 چاپخانه: قدس
 نوبت چاپ: دوم ۱۳۹۶
 قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

- حقیقت طب** ۴۸
- احتمالات درباره طب و داروها: ۴۸
- تعریف مرض در لغت و اصطلاح: ۵۵
- اقسام بیماری‌ها:** ۵۵
- ۱- بیماری‌های مفید و غیرمفید: ۵۵
- ۲- بیماری‌ها بر اساس مزاج‌های چهارگانه: ۵۵
- ۳- بیماری‌هایی که درمان دارند و بیماری‌هایی که درمان ندارند: ۵۵
- ۴- بیماری کودکان و بزرگسالان: ۵۵
- ۵- بیماری‌های خبیثه (خوش‌خیم) و غیر خبیثه (بدخیم): ۵۶
- ۶- بیماری‌های درونی و بیرونی: ۵۶
- ۷- بیماری‌های شائنه (زشت) و غیر شائنه (خوب): ۵۷
- ۸- تقسیم بیماری‌ها به اعتبار علل و اسباب: ۵۷
- بیماری‌ها به اعتبار علل** ۵۷
- بیماری‌های مفید و غیر مفید: ۵۷
- ۱- سرماخوردگی (زکام): ۵۸
- ۲- بیماری دُمَل و جوش بدن: ۶۱
- ۳- بیماری رمد (التهاب چشم): ۶۲
- ۴- بیماری سرفه: ۶۲
- تقسیم بیماری به قابل درمان یا غیر قابل درمان:** ۶۳
- بیماری سام و غیر سام ۶۶
- بیماری‌های زشت (شائنه) و بیماری‌هایی که زشت (غیر شائنه) نیستند. ۶۷
- علت بیماری‌ها:** ۷۴
- ۱- علت غیر مباشر ۷۴
- ۲- علت مباشر ۷۴

- علت اول: ابتلا** ۷۴
- علت دوم: گناه** ۷۵
- طایفه‌ای از روایات که می‌گویند علت بیماری‌ها بخاطر ارتکاب گناهان است: ۸۳
- اولین گناه: همبستر شدن با خانم‌ها در زمان قاعدگی: ۸۳
- دومین گناه: خوردن شراب یا هر مست‌کننده‌ای: ۸۴
- سومین گناه: زنا: ۸۶
- چهارمین گناه: خوردن مردار: ۸۷
- پنجمین گناه: خوردن خون: ۹۰
- ششمین گناه خوردن طحال: ۹۲
- هفتمین حرام: خوردن غدد (دشول): ۹۷
- هشتمین حرام: خوردن گوشت خوک: ۹۸
- نهمین حرام: خوردن خاک: ۱۰۲
- تذکر چند امر در مورد گناه: ۱۰۶
- روش درمان اسلامی: ۱۳۹
- علت بیماری مؤمن و شیوه برخورد او با بیماری: ۱۴۰
- تئوری اسلامی برای بهبودی بیمار ۱۴۱
- علت بیماری کافر و برخورد او با بیماری: ۱۴۱
- خاتمه:** ۱۴۳
- تئوری محفوظ شدن گناهان: ۱۴۳
- کیفیت شهادت اعضا و جوارح: ۱۴۳
- مادی بودن محفوظ ماندن گناهان: ۱۴۴
- علت سوم اجل** ۱۴۶
- علت مستقیم بیماری‌ها:** ۱۵۱
- ۱- اسراف در خوردن ۱۵۲

- امراضی که به واسطه پر خوری بوجود می‌آید:..... ۱۶۲
- ۲- اسراف در نوشیدن آب:**..... ۱۶۹
- حدود و اندازه خوردن آب:..... ۱۷۵
- نکات :..... ۱۷۶
- ۳- غم و غصه** ۱۸۳
- رابطه بین غم و غصه و مریض شدن :..... ۱۸۴
- علت اصلی به وجود آمدن غم و غصه..... ۱۸۶
- علاج غم و غصه..... ۱۸۷
- ۴- سرایت بیماری** ۱۸۸
- بررسی روایات موافق و مخالف سرایت :..... ۱۹۰
- حل تعارض بین روایات :..... ۱۹۲
- احتمال پنجم :..... ۱۹۳
- احتمال ششم :..... ۱۹۳
- ۵- شیطان (میکروب، و ویروس و...)** ۱۹۴
- نکته اول - جهل بشریت نسبت به شیطان :..... ۱۹۴
- تسبیب شیطان در حدوث امراض :..... ۲۱۳
- کارهایی که از جانب شیطان صورت می‌گیرد و سبب بیماری می‌شود..... ۲۱۹
- اقوال وادکاری که باعث دور کردن شیطان می‌شود :..... ۲۲۲
- کارهایی که شیطان را دور می‌کند و مانع از نفوذ او می‌شود..... ۲۲۳
- مکانها و زمانها و نقاطضعفی که باعث آسیب شیطان (میکروب) می‌شود:..... ۲۲۴
- چیزهایی که باعث جذب و تقویت شیطان (میکروب) می‌شود :..... ۲۲۴
- مسائل متفرقه :..... ۲۲۵
- ۶- جن** ۲۲۷
- احتمالات در اجنه و شیطان :..... ۲۲۸
- رابطه اجنه و امراض :..... ۲۲۹
- ۷- چشم زخم و حسادت**..... ۲۳۴
- ادله چشم زخم :..... ۲۳۴

- رابطه چشم زخم و مریض شدن:..... ۲۳۶
- بعضی از فرضیه‌ها در مورد چشم زخم :..... ۲۴۳
- خاتمه بحث چشم زخم :..... ۲۴۶
- مراحل چشم زخم ۲۴۷
- حسد :..... ۲۴۸
- رابطه حسد و مریض بودن آن :..... ۲۴۹
- ۸- عرق (ژنتیک)**..... ۲۵۲
- معنای عرق :..... ۲۵۲
- استنباط کلی از عرق (ژنتیک) در روایات :..... ۲۵۳
- استدلال بر نقش ژنتیک در بوجود آوردن امراض :..... ۲۵۷
- تئوریها مربوط به عرق (ژن):..... ۲۶۱
- ۹- اختلال در مزاج**..... ۲۶۸
- ۱۰- تغییر در آب و هوا**..... ۲۶۸
- ۱۱- درمان خودسرانه و غیر تخصصی**..... ۲۷۲
- مداومت در خوردن دارو مضر است :..... ۲۷۵
- ۱۲- مکروهات** ۲۷۸
- کتاب‌های منتشر شده درباره طب اسلامی ۲۸۰

اهل بیت (علیهم‌السلام) را در زندگی مشاهده کنند، عقائدشان به اسلام، علوم اسلامی و علما بسیار تقویت می‌گردد. از این نظر، طب اسلامی در نوع خود می‌تواند از بهترین روش‌های تبلیغ باشد.

معرفی کتاب عربی «دراسة فی طب الرسول المصطفی (علیه‌السلام)»

کتاب عربی ۴جلدی «دراسة فی طب الرسول المصطفی (علیه‌السلام)»، اثر آیت‌الله شیخ عباس تبریزیان، در زمینه «طب اسلامی» براساس آیات قرآن و روایات به نگارش درآمده است.

روایات این کتاب در سالیان دراز توسط استاد تبریزیان از نظر سندی و تجربی بررسی شده است.

موضوعات این ۴جلد عبارتند از:

- جلد ۱: معرفی طب اسلامی، علل پیدایش انواع بیماری و...؛
- جلد ۲: خواص خوراکی‌ها در طب اسلامی، درمان‌های عمومی، حجامت و...؛
- جلد ۳: درمان‌های تخصصی انواع بیماری‌ها و...؛
- جلد ۴: حفظ‌الصحة (راه‌های افزایش طول عمر و پیشگیری از بیماری‌ها) و...

مقدمه آیت‌الله تبریزیان (دامت برکاته)

طب اسلامی گنجینه‌ای الهی است. متأسفانه تاکنون تحقیق جامعی در حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها درباره طب اسلامی صورت نگرفته است.

طب اسلامی تفاوتی بنیادین با طب‌های کلاسیک، سنتی و سوزنی دارد. منشأ طب اسلامی، آیات قرآن و سنت پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و ائمه (علیهم‌السلام) است.

اولین طبیب، خداست؛ زیرا آفریننده انسان است و بهتر می‌داند چه چیزی برای درمان او مناسب است و آن را از طریق پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) به مردم معرفی کرده است.

پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و اهل بیت (علیهم‌السلام) از طریق وحی الهی و الهام، دریافت‌کننده تمام علوم هستند. آنان به درمان مشکلات روحی و جسمی مردم می‌پرداختند (طَبِيبٌ دَوَّارٌ يَطْبِئُهُ). طب اسلامی براساس آیات قرآن و روایات بنا شده است. خوشبختانه نزدیک به ۱۱۰۰۰ حدیث پزشکی در متون اسلامی وجود دارد که دلیل بر اهمیت علم طب نزد پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و اهل بیت (علیهم‌السلام) است.

و در طول سالیان گذشته توانسته‌ام این روایات را به صورت تحقیقی و با نگاه طبی و اجتهادی بررسی کنم و در چهار جلد کتاب عربی «دراسة فی طب الرسول المصطفی (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم)» گردآورم. در این کتاب سعی کرده‌ام پرده از این طب بردارم و آن را برای مردم معرفی کنم. و در طول سالیان دراز طبابت، شاهد بوده که هزاران بیمار با طب اسلامی درمان شده‌اند.

امروزه علم پزشکی در درمان بسیاری از بیماران درمانده شده است. افزون بر آن، مصرف داروهای شیمیایی، به گفته دانشمندان غربی، باعث بسیاری از بیماری‌ها شده است. خوشبختانه از طریق طب اسلامی می‌توان خیلی از بیماری‌های صعب‌العلاج را با کمترین هزینه و عوارض درمان کرد. جناب حجت‌الاسلام و المسلمین رضا نظریور توانست این مجموعه کتب عربی را به زبان فارسی روان ترجمه کند و در اختیار همگان قرار دهد. امید است که خداوند متعال جزای خیر به ایشان عنایت کند. توفیقات روزافزون ایشان را از خداوند متعال خواستارم.

عباس تبریزیان

۹۵/۲/۲۰

مقدمه گردآورنده

خدا روش درمان را از طریق پیامبران و اهل بیت (علیهم السلام) در اختیار انسان‌ها قرار داده است. متأسفانه طب اسلامی در حوزه‌های علمیه مهجور مانده است. در کتاب‌های حدیثی و نوشته‌های عالمان گذشته، احادیث درمانی به صورت متفرقه آمده است. ولی تاکنون کتاب جامعی درباره طب اسلامی نگارش نشده و هیچ عالم دینی به‌عنوان طبیب طب اسلامی در زمینه درمان از راه قرآن و روایات گام ننهاده است. در دهه اخیر، آیت‌الله تبریزیان توانست احادیث پزشکی را با نگاه طبی و اجتهادی بررسی و جمع‌آوری کند و اولین کتاب جامع طب اسلامی را با نام «دراسة فی طب الرسول المصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم)» به نگارش درآورد. تاکنون هزاران بیمار با نسخه‌های ایشان مداوا شده‌اند. استاد تبریزیان با تدریس طب اسلامی در شهر قم، به پرورش شاگردان فراوان همت گماشت. ایشان اولین عالم دینی احیاگر طب اسلامی در جهان است. در پایان، از رهنمودهای عالمانه ایشان نسبت به حقیر در ترجمه و ترویج طب اسلامی قدردانی می‌کنم.

و در پایان، از همه خوانندگان خواهشمندم پیشنهادات و انتقادات خود را درباره این کتاب، برای گردآورنده پیامک نمایید.

رضا نظرپور

۰۹۱۹۱۴۷۵۱۱۰

چند نکته

- ۱- این کتاب ترجمه و توضیحات کتاب عربی «دراسة فی طب الرسول المصطفی (صلی الله علیه و آله و سلم)» جلد ۱ می‌باشد.
- ۲- ساعت ویزیت آیت‌الله تبریزیان: بعد از نماز ظهر و عصر، قم، نیروگاه، کوچه ۵۲، حسینیه موسی بن جعفر (علیه السلام).
- برای گرفتن نوبت، ساعت ۱۲-۱۰ صبح، با این شماره تماس بگیرید: ۰۹۹۰۱۵۳۵۹۲۷-۸

محل فروش کتاب به صورت عمده:

- ۱- شهرک پردیسان، مغازه مجتمع دستغیب، شماره تماس: ۰۹۱۰۵۸۳۰۰۳۱
- ۲- تهران - خیابان آزادی - خیابان خوش شمالی - کوچه زارعی راستگو - پلاک ۳ مؤسسه روح خدا
- ۳- بوفه مدرسه فیضیه قم.
- ۴- پارکینگ طبقاتی حرم مطهر (قم) فروشگاه زائر - طبقه چهارم.
- ۵- کتابفروشی برادران علیزاده قم. (کوچه ارگ)
- ۶- تمام نمایندگی‌های طب اسلامی سراسر کشور.